

Lastensuojelu poikkeustilan jälkeen

Hanna Heinonen

Lastensuojelun Keskusliitto
Armfeltintie 1, 00150 Helsinki
Puh. (09) 329 6011
toimisto@lskl.fi | www.lskl.fi

Poikkeustilan aiheuttamat huolet perheissä

- Kasvavat toimeentulo-ongelmat.
- Perhesuhteet koetuksella monien asioiden yhteen sovittamisessa.
- Uudenlainen arki kuormittaa, tulevaisuus on epävarma.
- Poikkeustilanne haastaa sosiaalisia suhteita.
- Millaista on arki, jota sävyttää: epävarmuus, taloudellinen ahdinko, jaksaminen, tukiverkoston puute, tilanteiden kriisiytyminen, yksinäisyys, lasten ja vanhempien sosiaalisten suhteiden kaventuminen?

Lastensuojelu poikkeustilanteessa

- Lastensuojelussa tilannekuva rakentuu monien erilaisten totuuksien kautta. Kunnat ovat toimineet poikkeustilanteessa eri tavoin.
- Lastensuojelussa on keskusteltu mm seuraavista asioista:
 - Piiloon jäävät palvelutarpeet.
 - Kriisiytyneet perhetilanteet.
 - Lastensuojeluilmoitukset.
 - Päihteiden käyttöön liittyvät muutokset.
 - Lisääntyneet mielenterveyspalvelujen tarpeet.
 - Väkivaltatyön tarpeen kasvu.
 - Sijoitettujen lasten tapaamisoikeudet.
 - Lastensuojelun henkilöstökysymykset.
 - Lasten osallisuus.

Kuntakartoituksessa esiin noussutta

- Poikkeustilan alkuvaiheessa tehdyssä kuntakartoituksessa (30 kuntaa) nousi esiin seuraavia huomioita:
 - Perheet itse peruivat monia tapaamisia poikkeustilanteen alkuvaiheessa.
 - Monissa palveluissa toteutettiin välttämättömät tapaamiset.
 - Perhetyössä ja kotipalvelussa otettiin käyttöön uusia toimintatapoja, perheiden tapaamisista ei missään vaiheessa luovuttu.
 - Verkon välityksellä annetut tuet ja palvelut lisääntyivät.
 - Etäkoulun aikana oppilaisiin oltiin aktiivisesti kontaktissa ja tähän saatiin myös lisäresursseja.
 - Kunnat kaipasivat selkeitä ohjeita.
 - Poikkeustilanne aktivoi myös uusia hyviä työkäytäntöjä.

Poikkeustilanteen purkamisessa tarvittavat linjaukset, tuet ja palvelut

- Asteittain tapahtuva poikkeustilanteen purkaminen edellyttää hyvää ohjeistusta, tartunta- ja tautiriski ovat edelleen läsnä.
- Lasten ja nuorten sosiaalisia suhteita ja ryhmäytymistä on tuettava.
- Kotiin vietävien palvelujen saatavuus on turvattava ja tämä tarkoittaa lisäresurssointia.
- Lapsiperheköyhyyttä on ehkäistävä monilla keinoilla.

Poikkeustilanteen jälkeiseen aikaan siirtyminen

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Niukkenevat resurssit – mihin rahat kohdennetaan?

- Vuoden 2020 koronaepidemian voidaan ennakoida johtavan talouden sopeutustoimiin.
- Sopeutustoimista päätettäessä on huolehdittava, etteivät ne lisää eriarvoisuutta eivätkä vaikeuta jo entuudestaan haavoittuvassa asemassa olevien lasten elinolosuhteita.
- Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden saatavuus sekä tulonsiirtojen riittävä taso tulee taata.
- Patoutunut palvelutarve haastaa peruspalvelujen ja sosiaalihuollon kantokyvyn > tarvitaan kansallista ohjausta ja merkittävää rahoitusta kunnille, jotta sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaisiin palveluihin panostetaan poikkeustilanteen jälkeen riittävästi.

Lastensuojelun resurssit ja toimintakykyisyys on varmistettava

- Laadukkaan lastensuojelutyön edellytykset on turvattava.
- Lasten ja perheiden palvelujen painottuminen ehkäiseviin ja edistäviin palveluihin keventää lastensuojelun kokonaisuutta.
- Poikkeustilanteen aiheuttamat palvelutarpeet eivät saa jäädä yksin lastensuojelun harteille, tarvitaan saumatonta ja sektorirajat ylittävää yhteistyötä.
- Tarvitaan tietoa, tutkimusta ja kehittämistyötä.

Vaikuttavaa ja laadukasta lastensuojelua

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Vaikuttavaa ja laadukasta lastensuojelua

(Lähde: Hyvää lastensuojelua, kiitos! 2019)

- Osallisuus
- Rakenteet ja resurssit
- Inhimillinen ammatillisuus
- Tehdään yhdessä
- Hyvä johtaminen
- Irti häpeästä

Panostetaan hyvään lastensuojeluun

Johtaminen

- Poikkeustilanteessa vaadittu selkeää kriisijohtamista, ajantasaista tietoa ja nopeita linjauksia – vaade hyvälle johtamiselle tulee jatkossa kasvamaan

Rakenteet ja resurssit

- Asiakasmäärien on ennustettu kasvavan – kuinka huolehditaan tulevaisuudessa kohtuullisista asiakasmääristä?

Osallisuus

- Voisiko osallisuus olla uusi normaali lastensuojelussa? Etätyöskentelyn opit perheiden ja verkostojen kanssa työskentelyssä käyttöön myös jatkossa.

Panostetaan hyvään lastensuojeluun, jatkuu

Inhimillinen ammatillisuus

- Yksilöllinen ote ja hyvä kohtaaminen – poikkeusaika on lisännyt yhteisöllisyyttä, voiko yhteinen kokemus tuoda ammattilaisen ja asiakkaan väliseen kohtaamiseen uusia elementtejä? Toisaalta asiakasmäärän lisääntyessä, palveluiden saatavuuden kiristymisen kautta, pystytäänkö vastaamaan yksilöllisiin tarpeisiin?

Tehdään yhdessä

- Nyt entistä tärkeämpää huolehtia monialaisesta yhteistyöstä – lastensuojelu ei voi jäädä yksin!

Irti häpeästä

- Poikkeusaikana on tuotu paljon esille, että ongelmien kanssa ei tarvitse pärjätä yksin. Tämä myös jatkossa erittäin tärkeää – lastensuojelun julkisuuskuvaan olisi hyvä panostaa ja tuoda esille realistisia tarinoita

Lastensuojelun Keskusliitossa tapahtuu

- Lapsi- ja perhejärjestöjen yhteinen kannanotto:
[Lapsilla on oikeus suojeluun ja huolenpitoon poikkeusoloissakin](#)
- Lapsi- ja perhejärjestöjen huomioita lisätalousarvioon:
[Perheiden hyvinvointi ja tuen tarpeet koronan aiheuttamassa poikkeustilanteessa](#)
- Lastensuojelun Keskusliiton kuntaselvitys:
[Kuntien perhepalvelut ovat saaneet uusia muotoja poikkeustilan aikana](#)
- Aktiivista blogikirjoittelua:
 - [Tuulta myrskyn edellä? Lasten suojelu vaatii tiivistä yhteistyötä](#)
 - [Tulla kuulluksi, nähdyksi ja autetuksi ajoissa – lastensuojelun asiakasmäärän lakisääteinen rajaaminen on askel kohti eettisesti kestävämpää lastensuojelua](#)
 - [Lapsen oikeus elämään ja kehittymiseen turvattava koronakriisissä](#)
- Sijaishuollon politiikkasuositus: [sijaishuollon toimintaedellytykset on turvattava](#)

Kiitos ja hyvää kesää!

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO